

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 38P/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122201932
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Linda Dunčková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2122201932.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: D. R., Q.. XX.XX.XXXX G. P. R., Q.. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. U. XXX/XX, H. U., t.č. O. Y., Q..K., Y. Y. U. XX/A, Q., deti rodičov - matka: R. R., Q.. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., t.č. X. X, W. a otec: N. R., Q.. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXXX/XX, K., t.č. X.Č. X, W., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie, ktorým ukladá zariadeniu O. Y., Q..K.. Y. Y. U. XX/A, Q. odovzdať maloleté deti D. R., Q.. XX.XX.XXXX G. P. R., Q.. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny R., Y. Y. R.Ň. XX, ktoré neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

II. Súd z a č í n a konanie vo veci nariadenia náhradnej starostlivosti.

III. Súd u s t a n o v u j e Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, za procesného opatrovníka na zastupovanie maloletých detí D. a P. v tomto konaní.

o d ō v o d n e n i e :

1. Okresnému súdu Trnava bol dňa 01.04.2022 doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, na nariadenie neodkladného opatrenia s odôvodnením, že dňa 19.05.2021 vydal Okresný súd Trnava na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia pod sp. zn. 12PPOm/1/2021. Dôvodom vydania neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že maloleté deti prešli psychologickým posudkom, ktorý bol vypracovaný na žiadosť vyšetrovateľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trnave pod ČVS: K.-XXX/X-T.-W.-XXXX z dôvodu prebiehajúceho trestného konania, ktoré bolo začaté na podnet matky na starého otca maloletých z otcovej strany, za sexuálne zneužívanie maloletej D.. Z výsledkov psychologického posudku vyplynulo, že u maloletých detí je plne rozvinutý CAN - syndróm týraného a zanedbávaného dieťaťa. Neodkladným opatrením boli deti dočasne zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a to do O. Y., Q..K., U. XX/A, Q.. Toto neodkladné opatrenie bolo vydané dňa 19.05.2021. Dňa 12.07.2021 súd nariadil nad maloletými deťmi výchovné opatrenie, a to pobyt v O. Y. za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletým deťom a úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí, v trvaní 6 mesiacov s účinnosťou od právoplatnosti tohto uznesenia. V súčasnej dobe sú maloleté deti umiestnené v O. Y. T. Q. - R. Š.. Deti sú na prostredie centra adaptované. V súvislosti so syndrómom CAN bola maloletým deťom poskytnutá krízová intervencia a toho času sú stabilizované. Zariadenie v záverečnej správe odporúča, že je v najlepšom záujme maloletých detí zabezpečiť v krátkom časovom horizonte starostlivosť v čo najprirodzenejšom prostredí, formou umiestnenia v profesionálnej rodine. Umiestnenie detí v pôvodnej rodine je pre nich naďalej ohrozujúce, preto zariadenie odporúča prípravu a zápis maloletých detí do zoznamu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť. K návrhu priložili Sociálnu správu zo dňa 31.03.2022.

2. Súd sa oboznámil s návrhom, priloženými listinnými dôkazmi, ostatným obsahom spisu a pripojenými spismi Okresného súdu Trnava sp. zn. 12P/35/2021 a sp. zn. 12PPOm/1/2021.

3. Z obsahu pripojených spisov Okresného súdu Trnava sp. zn. 12PPOm/1/2021 a sp. zn. 12P/35/2021 vyplýva, že Okresný súd Trnava uznesením č.k. 12PPOm/1/2021-19 zo dňa 19.05.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti D. G. P. dočasne zveril do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do O. Y., Q..K., ktoré neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia vo veci samej. Súd zároveň ex offo začal konanie o uloženie výchovného opatrenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.06.2021 a vykonateľnosť dňa 19.05.2021. Súd nariadil neodkladné opatrenie z dôvodu, že maloleté deti sú bez riadnej osobnej starostlivosti a ich život, zdravie a priaznivý vývoj je vážne ohrozený, resp. narušený. Zo znaleckého dokazovania boli zistené závažné skutočnosti, a to, že u maloletej D. je plne rozvinutý syndróm CAN, teda syndróm týraného, zanedbávaného dieťaťa, jej psychická mentálna vyspelosť zaostáva o cca 3 roky oproti jej fyzickému veku, jej osobnosť je emočne a sociálne deprimovaná, disharmonicky sa vyvíjajúca vplyvom málo podnetného zanedbávaného výchovného prostredia, ako aj prejavmi opakovane prežívaného fyzického násillia. Maloletá nie je schopná akceptovať a prijať prejavy fyzického poláskania, pohladenia, čo ukazuje najpravdepodobnejšie na negatívne zážitky v podobe fyzického násillia zo strany najbližších, preto je potrebné situáciu riešiť okamžite. Následne Okresný súd Trnava uznesením č.k. 12P/35/2021-14 zo dňa 12.07.2021, právoplatným dňa 13.10.2021, nariadil nad maloletými deťmi D. G. P. výchovné opatrenie, a to pobyt v O. Y., Q..K., U. XX/A, Q., za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletým deťom a úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí v trvaní 6 mesiacov, s účinnosťou od právoplatnosti uznesenia. Zároveň uložil rodičom maloletých detí povinnosť spolupracovať s O. Y., Q..K. a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec.

4. Zo správy O. Y., Q..K. zo dňa 31.03.2022 vyplýva, že maloleté deti D. G. P. sú na prostredie centra adaptované. U detí boli pozorované príznaky a prejavy syndrómu CAN, v súvislosti s čím im bola poskytnutá krízová intervencia. Toho času sú deti stabilizované. V centre je deťom poskytovaná komplexná starostlivosť, vrátane psychologickkej starostlivosti. Deti sú v telefonickom kontakte s matkou a otcom a tiež sa uskutočnili aj osobné stretnutia s rodičmi za prítomnosti zamestnancov centra. Voči matke sa vedie trestné konanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby. Rodičia detí deklarovali záujem o starostlivosť o maloleté deti. Vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie a súčasné podmienky na strane rodičov (rodičia žijú v spoločnej domácnosti) to toho času nie je z hľadiska ochrany a bezpečnosti v najlepšom záujme maloletých detí. Pre zdravý vývoj detí je v ich najlepšom záujme zabezpečiť v krátkom čase starostlivosť v čo najprirodzenejšom rodinnom prostredí, formou umiestnenia v profesionálnej rodine a následne v prípade, ak by umiestnenie maloletých detí v pôvodnej rodine bolo pre ne naďalej ohrozujúce, odporúčajú prípravu a zápis maloletej D. G. P. do zoznamu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

9. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určitý čas.

11. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

12. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.
13. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.
14. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.
15. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.
16. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.
17. Podľa § 37 ods. 8 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.
18. Neodkladné opatrenia sú primárne upravené v ustanoveniach § 324 a nasl. CSP, pričom ustanovenia § 360 a nasl. CMP upravujú potom len niektoré otázky týkajúce sa neodkladných opatrení súdu, a to ako výnimky zo všeobecnej právnej úpravy podľa CSP. Na rozdiel od sporového konania, podľa právnej úpravy mimosporového konania je možné nariadiť neodkladné opatrenie nielen na návrh, ale aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. K nariadeniu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých by mal súd pristúpiť, najmä ak je ohrozená výživa maloletého dieťaťa alebo nie je zabezpečená riadna starostlivosť o maloleté dieťa.
19. Po oboznámení sa s návrhom, správou O. Y., Q.K., kde sú aktuálne deti umiestnené ako i s pripojeným spisom tunajšieho súdu, sp. zn. 12P/35/2021, má súd za to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, keď bolo osvedčené, že za prebiehajúceho trestného konania voči matke maloletých detí pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby nie je z hľadiska bezpečnosti detí ich okamžité navrátenie do rodinného prostredia možné. U oboch maloletých detí sú pozorované príznaky syndrómu CAN (syndróm týraného a zanedbávaného dieťaťa). V centre je im poskytovaná komplexná starostlivosť a je zabezpečený aj kontakt s rodičmi, deti sú aktuálne zastabilizované. Napriek záujmu rodičov o prevzatie starostlivosti o maloleté deti, za súčasného stavu je ešte potrebné a v záujme maloletých detí ponechať ich v starostlivosti zariadenia, nakoľko podmienky rodičov na prevzatie starostlivosti o maloleté deti nie sú vyhovujúce (spolužitie rodičov a prebiehajúce trestné konanie voči matke detí). Okamžité navrátenie detí do starostlivosti rodičov by z hľadiska bezpečnosti a ochrany nebolo v ich najlepšom záujme. Uložené výchovné opatrenie, ktorým boli maloleté deti umiestnené do O. Y., Q.K.. na dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, t. j. do 13.04.2022, doposiaľ nesplnilo svoj účel. Pre ďalší zdravý psychický a fyzický vývoj a vývin detí je potrebné stabilné a bezpečné rodinné prostredie, ktoré zo strany rodičov aktuálne vytvorené nie je. Súd pri hodnotení účinnosti uloženého výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 8 ZR, vzhľadom na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, ako aj ostatný obsah spisu dospel k záveru, že je potrebné dočasne upraviť pomery detí, a to do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Nakoľko sú maloleté deti umiestnené v O. Y., Q.K., ktoré v záverečnej správe zo dňa 31.03.2022 uviedlo, že pre zdravý vývoj detí je v ich najlepšom záujme zabezpečiť starostlivosť

v čo najprirodzenejšom rodinnom prostredí formou umiestnenia v profesionálnej rodine, bolo potrebné rozhodnúť aj o ich umiestnení do iného zariadenia, ktoré takúto formu starostlivosti umožňuje, a to do Centra pre deti a rodiny R.. Súd preto uložil O. Y., Q..K., kde sa deti aktuálne nachádzajú povinnosť odovzdať ich do iného zariadenia, a to do Centra pre deti a rodiny R., pričom trvanie neodkladného opatrenia obmedzil do právoplatného skončenia konania vo veci samej, t.j. konania o náhradnej starostlivosti, ktoré súd začal z úradnej moci.

20. Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

21. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

22. Podľa § 44 ods. 1 ZR, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

23. Podľa § 44 ods. 2 ZR, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

24. Podľa § 44 ods. 3 ZR, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

25. Podľa § 44 ods. 4 ZR, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

26. Podľa § 54 ods. 1 ZR, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

27. Podľa § 54 ods. 2 ZR, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

28. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých môže súd v § 23 ods. 2 CMP začať aj bez návrhu. Nakoľko spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia nebol podaný aj návrh vo veci samej a súd mal za to, že vo veci je potrebné ďalej konať, keďže nariadené výchovné opatrenie končí dňa 13.04.2022, začal súd v zmysle § 23 ods. 2 CMP vo výroku II. tohto uznesenia konanie o náhradnej starostlivosti o maloleté deti, na základe ktorého bude predmetom dokazovania aká forma ďalšej starostlivosti je pre maloleté deti najvhodnejšia.

29. Podľa § 30 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), ak dôjde k stretnutiu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného alebo k stretnutiu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca, ustanoví súd osobitného zástupcu.

30. Podľa § 31 ods. 2 ZR, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

31. Podľa § 31 ods. 3 ZR, kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

32. Podľa § 31 ods. 4 ZR, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

33. Podľa § 117 CMP, ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

34. V zmysle citovaných zákonných ustanovení súd ustanovil maloletým deťom vo výroku III. tohto uznesenia procesného opatrovníka, ktorý bude zastupovať záujmy maloletých detí v tomto konaní. Za procesného opatrovníka pritom ustanovil podľa bydliska maloletých detí miestne príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, ktorý orgán vedie tiež dokumentáciu maloletých detí, pričom návrh na ustanovenie blízkej osoby za opatrovníka podaný nebol.

Poučenie:

Proti výroku I. tohto uznesenia je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. d) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Proti výrokom II. a III. tohto uznesenia odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP a § 59 CMP a contrario).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.